

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om teatre.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 264) findes i tidenden sp. 7886).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om erstatning til besættelses-tidens ofre. (Om forskudsbetaling, om forhøjelse af begravelseshjælp og om kapitaliserede erstatninger).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 128) findes i tidenden sp. 3667, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2871).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsfor-slagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Frode Jakobsen: Vi troede i 1945, at vi var så rundhændede; det var det, vi ønskede at være. Men vi tog fejl: der var ingen, der dengang kunne bedømme de fulde konsekvenser af koncentrationslejrenes gru eller bare af det hele tiden at leve på flugt og i angst. Der var mange, som hurtigt syntes at blive raske igen, men det, som vi har konstateret siden, er, at de er blevet gamle før tiden; det, stati-

stikken viser, er, at de tidligere fanger gennemsnitlig dør før tiden. Det lovforslag, som socialministeren fremsatte, var ikke tilfredsstillende for os, men med de ændringsforslag, der foreligger, kan jeg helt tilslutte mig det.

Efter 15, 20, 25 års forløb er det vanskeligt at påvise årsagssammenhængen mellem det, man har gennemgået, og sygdom eller død. Det er derfor rimeligt, at vi, modsat hvad der ellers altid er skik, vender bevisbyrden om: at vi er tilfreds med, at det ikke klart kan slås fast, at der ikke eksisterer nogen sammenhæng; det føler vi kun som en retfærdighedshandling over for dem, der kom til at betale dyrest for besættelsestiden.

Det andet afgørende punkt er enkerne. Normalt gives der kun erstatning, hvis ægteskabet er indgået, før skaden er sket. Her drejer det sig for størstedelens vedkommende om unge mennesker, som i reglen ikke var gift, og skaderne har først vist sig efter mange, mange års forløb. Derfor mener jeg også, det er en rimelig bestemmelse, der siger, at det er tilstrækkeligt med 5 års ægteskab. Jeg kan helt ud anbefale de ændringer, som er foreslået af fangeorganisationerne, de erhvervshæmmede osv., og takke socialministeren for, at hun har gjort dem til sine, og i det hele taget give fuld tilslutning til lovforslaget, som det nu foreligger.

Haunstrup Clemmensen: Denne sags behandling er et udmærket eksempel på et tværpolitisk samarbejde under en god udvalgsformands ledelse og med en positiv bistand fra minister og embedsmænd.

Allerede ved første behandling gav jeg på mit partis vegne udtryk for, at vi ud over de oprindelig foreslåede ændringer meget gerne ville se på andre af de efter vor mening sagligt velbegrundede ønsker, som repræsentanter for besættelsestidens ofre gang på gang havde fremsat.

Der er nu i udvalget heldigvis opnået fuldstændig enighed om, at der bør slækkes på kravet om årsagsforbindelse mellem konstaterede lidelser og de forhold, hvorunder den pågældende levede under besættelsestiden. Der er, som allerede den foregående ordfører var inde på, derved i dette ene tilfælde i virkeligheden indført en slags omvendt bevisbyrde. Vi synes, dette er overordentlig